

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2017/18. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- A szólás szerint az elmés, talpraesett ember „*érti a(z)*”.
(A) *krédót* (B) *hexametert is* (C) *csíziót* (D) *egyszeregyet* (E) *ábécét*
- Ismert és régies népvneveket állítottunk párba. Melyek a helyes párosítások?
(A) *lengyel – polyák* (B) *albán – talján* (C) *svájci – helvét*
(D) *osztrák – rác* (E) *porosz – burkus*
- Mely meghatározások felelnek meg az öt idegen szó valamelyikének?
stáció stagnál statárium svihák svindli
(A) *csalás* (B) *züllik* (C) *helyzet*
(D) *rögtönítő eljárás* (E) *szélhámós*
- Egy Csokonai-versből idézünk négy sort. Jelöljétek be az igaz állításokat!
*„Hegyes tetőtöknek aranyozott holdja
Fényével az égi holdak számát toldja.
Óh, e népre, óh mely sűrű felhőt vona
A szentség színével bémázolt babona!”*
(A) *Az idézetben két igenév van.* (B) *Az idézet versformája disztichon.*
(C) *Összesen öt jelző van benne.* (D) *Az igék közül csak egy múlt idejű.*
(E) *A vers a ma Isztambulnak nevezett városról ad leírást.*
- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyeknek a megfejtése lehet egy **RE-** kezdetű szó!
(A) *uralkodik* (B) *énekmondó* (C) *zendülő*
(D) *szabály* (E) *hadsereg*
- Az alábbi művek szerzői közül ki volt kortársa Katona Józsefnek?
(A) *Különös házasság* (B) *Childe Harold* (C) *Zrínyi dala*
(D) *Zalán futása* (E) *Anyegin*
- Mi igaz a helyesen írt kifejezések kezdőbetűiből összeolvasható szóra?
sulykol, higyj, akkumulátor, jöllehet, tősgyökeres, óvoda, ásíts, rostélyos
(A) *lehet ige* (B) *lehet összetett szó* (C) *jelentése: nyomdagép*
(D) *jelentése: lószerszám* (E) *jelentése lehet: fejőedény*
- Milyen **jelentéskörbe** tartozó elő- vagy utótagot tehetünk a **király** szóhoz úgy, hogy értelmes, létező összetett szó jöjjön létre?
(A) *szín* (B) *állat* (C) *csillagnév* (D) *növény* (E) *foglalkozás*

- Egy jelentős költeményünkben idézünk egy sort. Ha felismertétek, jelöljétek meg a további pontos idézeteket, amelyek szerepelnek még ebben a versben!
„S azért a szent fát félretedd.”
(A) *hamis próféták* (B) *itt van már a Kánaán!* (C) *mi dolgunk a világon?*
(D) *tűzön-vízen át* (E) *a szellem napvilága*
- Jelöljétek meg az előző feladat versével kapcsolatos igaz állításokat!
(A) *A költemény a forradalom kitörése után írt ars poetica.*
(B) *A vers több bibliai motívumot is tartalmaz.*
(C) *A mű első mondata felszólító modalitású.*
(D) *A költemény keresztrímeket tartalmaz.*
(E) *Az egyik versszak szerkezetileg hasonlít Vörösmarty A Guttenberg-albumba c. verséhez.*
- Mi igaz a 9. feladat „*S azért a szent fát félretedd.*” sorára, illetve szavaira?
(A) *A mondat állítmánya igekötős, felszólító módú ige.*
(B) *A „szent fa” a pennára, azaz az íróvesszőre utal.*
(C) *E sor egy alárendelő összetett mondat mellékmondata.*
(D) *A sor tartalmaz figura etymologicát.*
(E) *E szavakban mindhárom toldaléktípusra van példa.*
- Egy ismert népdalunk első versszakát idézzük titkosírással. A megfejtése után jelöljétek meg a dal folytatásában szereplő szavakat!
*34 44 46 34 38 34 43, 34 44 46 34 38 34 43,
39 49 57 57 61 61 58 55 26 46 34 38 34 43.
39 49 57 57 61 61 58 53 49 55 27 28 50 44
43 51 53 51 48 34 37 34 58 64 34 57 34 43.*
(A) *44 49 64 26 46* (B) *28 61 64 26 44* (C) *57 35 44*
(D) *58 34* (E) *39 50*
- Mely szavak, szóalakok illeszthetők be a pontok helyén az alábbi szövegbe?
Miután átgondoltuk a kérdést, nevezőre jutottunk: egyesületünk az új szabadidős folytatja tevékenységét. A költözés alatt a foglalkozások szünetelnek. A jobb körülmények jobb eredményeket is hoznak.
(A) *mindnyájan* (B) *azonos* (C) *komplexusban*
(D) *tartalma* (E) *alkalmasint*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Olvasni jó!** Hogyan győznének meg a kortársaitokat arról, hogy szépirodalmat jó és érdemes olvasni? Írjatok egy érvelő szöveget, amelyben felsorakoztattok minél több és meggyőzőbb érvet az olvasás mellett!